

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТОВАРИСТВО ПСИХОЛОГІВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені Г. С. СКОВОРОДИ
Кафедра психології

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА
УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ
І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ НАПН УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПСИХОЛОГІВ ХАРКОВА
МІЖРЕГІОНАЛЬНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ СПРІЯННЯ РОЗВИТКУ СИМВОЛДРАМИ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНА АСОЦІАЦІЯ (ХАРКІВСЬКИЙ ОСЕРЕДОК)

*З нагоди 215 річниці ХНПУ імені Г.С.Сковороди,
130-ї річниці з дня народження І.А. Соколянського (1889-1960),
115-річчя В.І. Аснїна (1904-1956),
95-річного ювілею А.В. Петровського (1924-2006)
та 25-річчя факультету психології і соціології*

ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Каталог психотехнологій; тези доповідей)

26 жовтня 2019 року

Харків – 2019

УДК 159.9.07
ББК 88

Рецензенти:

Бочелюк Віталій Йосипович – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Запорізького національного технічного університету

Євдокимова Наталя Олексіївна – доктор психологічних наук, професор, проректор з наукової та міжнародної діяльності Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика

Романовський Олександр Георгійович, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами Національного технічного університету «ХПІ»

*Рекомендовано до друку Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди,
протокол № 7 від 28.10.2019 року*

ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ (каталог психотехнологій; тези доповідей): матеріали III міжрегіональної наук.-практ. конф., м. Харків, 26 жовтня 2019 р., ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Харків: Діса плюс, 2019. 248 с.

ISBN 978-617-7645-81-7

У збірнику представлено матеріали науково-практичної конференції «**ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ**», метою якої було висвітлення в рамках профорієнтації та просвітництва новітніх розробок у галузі психотехнологій, представлених на теренах України.

Перша частина збірника містить **Каталог психотехнологій** новітніх авторських розробок розвивальних, психокорекційних, діагностичних, тренінгових програм, методик, технік тощо, інформація про які подана у вигляді анотацій.

У другій частині розміщено тези доповідей, які містять результати науково-практичних розробок учасників конференції.

Матеріали конференції віддзеркалюють результати сучасних досліджень у галузях теоретичної та прикладної психології.

Для науковців, викладачів, аспірантів та магістрантів, студентів гуманітарних спеціальностей, практичних психологів, вихователів, соціальних та медичних працівників.

Матеріали друкуються в авторському варіанті з правками редакції.

ISBN 978-617-7645-81-7

УДК 159.9.07
ББК 88

© ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2019
© Колектив авторів, 2019
© Єльчанінова Т.М. (оформлення, обкладинка, Ψ-емблема), 2019

ЗМІСТ

Частина 1. КАТАЛОГ ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ

Аркутова О.С. Вправа «Зірка мого життя».....	11
Астахов В.М., Бацилєва О.В., Пузь І.В. Програма психологічного супроводу вагітних з перинатальними втратами в анамнезі	13
Бедлінський О.І., Тарасова Т.Б. Розвивальна творча інтелектуальна гра «Креативність»	15
Бєляєва К.Ю. Програма з профілактики стресових розладів у підлітків «У світі різних емоцій»	16
Большакова А.М. Diary-терапія у психотерапії, консультуванні, Психологічній самопомозі, коучінгу	20
Вишинська-Докучкіна М.В. Тренінг «Конфліктна компетентність: діагностика і корекція стратегій конфліктної поведінки»	23
Гончар Н.О. Комплекс корекційно-розвивальних вправ з формування міжособистісних відносин у молодших школярів в умовах інклюзивного навчання ...	24
Гордиєнко-Митрофанова І.В., Кобзева Ю.А. «Орхідея»: психотерапевтична техніка роботи з сімейними концепціями в методі позитивної психотерапії	25
Гордиєнко-Митрофанова І.В., Кобзева Ю.А., Зуєв І.А., Саута С.Л. Діагностична методика ігрової компетентності	26
Дейниченко Л.М. Психотренінг комунікативності.....	28
Доценко В.В. Тренінг протидії інформаційно-психологічному впливу	29
Долгополова О.В., Жидко М.Є., Фаворова К.М. Тренінгова психотерапевтична гра «Смак життя»	31
Жванія Т.В. “Художник і пензель”: діагностика і корекція невербальної взаємодії в парі засобами арт-терапії	34
Жітеньова Т.А. Арт-терапевтична техніка дослідження відносин у парі «Я + Ти + Відносини».....	35
Каменчук Т.Д. Психолого-педагогічна технологія формування просторової знаково-символічної системи знань у дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеню	36
Крамченкова В.О. Методика «Дослідження рівня сенсорно-інтегративної дисфункції у дітей»	38
Лисенко Л.М. Програма розвитку комунікативної компетентності.....	41
Панчук О.А. Програма занять для педагогів з попередження конфліктів	46
Пономарьова Ю.П. Психопрофілактична програма для учнів середньої та старшої школи «Ціннісні орієнтації особистості підлітків»	48
Радько О.В. Майстер-клас «My body jazz», тілесний образ-Я як компонент саморозвитку особистості в методі танцювально-рухової терапії	51
Романовська Д.Д. Програма факультативного курсу «Основи психологічної культури особистості»	52
Сушко В.В. Психологічна програма для учнів початкової школи «Формування довільності та зосередженості».....	56
Тарасова Н.В. Програма психологічного супроводу спортсменів підлітково-юнацького віку.....	59

Запропонований комплекс корекційно-розвивальних вправ допоможе сформуванню активних міжособистісних стосунків між учнями молодших класів з інклюзивною системою навчання. Комплекс розрахований на дітей з та без ООП.

Даний комплекс апробований в ХЗОШ №138, місто Харків, протягом 2017 – 2018 навчального року.

**«ОРХИДЕЯ»: ПСИХОТЕРАПЕВТИЧЕСКАЯ ТЕХНИКА РАБОТЫ С
СЕМЕЙНЫМИ КОНЦЕПЦИЯМИ В МЕТОДЕ ПОЗИТИВНОЙ
ПСИХОТЕРАПИИ**

**«ОРХИДЕЯ»: ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНА ТЕХНІКА РОБОТИ З СІМЕЙНИМИ
КОНЦЕПЦІЯМИ В МЕТОДІ ПОЗИТИВНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ**

**«ORCHID»: PSYCHOTHERAPEUTIC TECHNIQUE OF WORKING WITH
FAMILY CONCEPTS IN POSITIVE PSYCHOTHERAPY**

© Гордиенко-Митрофанова И. В., Кобзева Ю. А., г. Харьков

ikavgm@gmail.com; yu.kobzeva88@gmail.com

*Человек болеет не только от того, что он
пережил, но и от того, что он не смог пережить, если
заложенные в нем способности не имели необходимых
условий для развития.*

Н. Пезешкиан

Техника «ОРХИДЕЯ» позволяет:

- 1) с помощью «метафоры», под которой понимаются истории, притчи, жизненные мудрости, юмор, символы и аллегории, приблизить содержание образа, в нашем случае орхидеи, к внутреннему «Я» человека;
- 2) обнаружить те актуальные способности (АС) (нормы и ценности), которые создают конфликтный потенциал;
- 3) выявить те конфликтные диспозиции в форме накапливающихся микротравм, которые соответствуют дисфункциональным семейным концепциям (укоренившимся взглядам на жизнь, переданные нам родителями или родительскими фигурами).

ЦВЕТОК орхидеи символизирует человека, который как «рудник, богатый драгоценными камнями, которым нет цены» (по текстам бахаи).

ЛИСТЬЯ орхидеи представляют **вторичные актуальные способности** (АСП) человека – психосоциальные нормы, ориентированные на **достижения** и **первичные актуальные способности** (АСІ) – базовые эмоциональные установки, ориентированные на **контакты** (отношения).

Плотные и мясистые, упругие и блестящие пластины – символизируют АС, которые являются основой наших конструктивных межличностных и партнёрских отношений, построенных на любви, доверии и уважении.

Вялые, пожелтевшие, с налетом и пятнами пластины – это АС, которые являются возможными источниками нарушений и конфликтов.

Но помните: чтобы заметить отклонения от нормы, надо знать, как выглядит здоровый лист, и знать его строение.

«Заметить отклонения от нормы» в наших АС, которые определяют и сохраняют конфликтный потенциал, позволяет *дифференциально-аналитический опросник по актуальным способностям ДАО*.

При любых осложнениях зеленая часть растения первой будет сигнализировать о неполадках с корнями или другими частями цветка.

Так и в жизни каждого из нас: **текущая жизненная конфликтная ситуация (актуальный конфликт)**, содержание которой описывается неразвитыми АС (больные листья орхидеи), **обнаруживает дисфункциональные семейные концепции** (больные корни орхидеи), которые больше не могут служить удовлетворению эмоциональных потребностей (базовый конфликт).

ВОЗДУШНЫЕ КОРНИ орхидеи олицетворяют *семейные концепции. Концепции служат мотивами, направляющими наше поведение и поэтому оказывают большое влияние на всю нашу жизнь.*

Плотные, гладкие, мясистые, тугие серебристо-зеленого цвета корни символично представляют те концепции, которые являются полезными и конструктивными для нас. Они составляют основу нашего психологического благополучия.

Морщинистые, маслянистые, темные корни – дисфункциональные семейные концепции, которые описывают базовый конфликт.

Болезни корней (дисфункциональные семейные концепции) всегда отражаются на наружной части растения (неразвитые актуальные способности).

Для осознания переживаемого нами конфликта необходимо понять его происхождение, т. е. вовлеченные в него семейные концепции.

Если что-то не в порядке, то надо «ЗРИТЬ В КОРЕНЬ».

ДИАГНОСТИЧЕСКАЯ МЕТОДИКА ИГРОВОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ

ДІАГНОСТИЧНА МЕТОДИКА ІГРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

DIAGNOSTICS OF LUDIC COMPETENCE

© Гордиенко-Митрофанова И. В., Кобзева Ю. А., Зуев И. А., Саута С. Л., г. Харьков

ikavgm@gmail.com; yu.kobzeva88@gmail.com; zuev_ia@ukr.net;
sergeisauta@gmail.com

Представлена авторская методика диагностики игровой компетентности. Игровая компетентность определяется как система внутренних ресурсов, к которой обращается человек с целью наилучшего уравновешивания своей индивидуальности с внешними условиями социального окружения на основе положительных эмоций – интереса и радости, часто их аффективного проявления, сопровождающегося напряжением или возбуждением. Формирование игровой компетентности